

Borgarráð
Pórdís Lóa Þórhallsdóttir, formaður

Minnisblað

Áhættustýring og greining misferlisáhættu hjá Reykjavíkurborg

Í meirihlutasáttmála fyrir borgarstjórn Reykjavíkur 2018-2022 er sett fram eftirfarandi markmið:

„Innri endurskoðun ljúki greiningu á misferlisáhættu innan borgarkerfisins og hún verði notuð sem grunnur að aðgerðum og vörnum gegn misferli og spillingu.“

Undir lok árs 2017 lagði Innri endurskoðun fram minnisblað með skorkorti frummats á stöðu misferlisáhættu hjá Reykjavíkurborg skv. aðferðafræði COSO þar sem metin var staða áhættu með tilliti til fimm meginþátta innra eftirlits.

Í frummati á misferlisáhættu var farið í gegnum 266 þætti/viðmið sem metin voru með litakóða og út frá því reiknað út skorkort misferlisáhættu fyrir alla fimm meginþætti líkansins. Mikilvæg forsenda í þessu frummati var að ekki lá fyrir heildstætt misferlisáhættumat í starfsemi borgarinnar með tilliti til rekstrareininga, sviða og deilda.

Að fengnum stuðningi borgarráðs við verkefnið voru skipaðir starfshópar hjá skrifstofu eignasjóðs og umhverfis og skipulagssviði (SEA/USK), íþrótt- og tómtundasviði (ÍTR), menningar- og ferðamálasviði (MOF), velferðarsviði (VEL) og skóla- og frístundasviði (SFS). Verkefni þeirra var að greina og leggja mat á áhættuþætti í starfseminni er lúta að misferlismálum, samkvæmt aðferðafræði og líkani sem ACFE (Association of Certified Fraud Examiners) og COSO hafa unnið, og skrásetja mögulegar tegundir misferlis. Matið byggir á þremur viðmiðum; líkum, áhrifum og skilvirkni eftirlits. Með þessum hætti hafa starfshóparnir skilgreint rúmlega 100 áhættuþætti, sem í mörgum tilfellum eru þeir sömu hjá hverju sviði, en einnig sértæka atburði sem varða sérstöðu starfseminnar innan hvers sviðs. Í frummati skorkorts voru flest áhersluatriði í þessum þætti á rauðu þar sem misferlisáhættumat hafði ekki farið fram. Nýtt skorkort sýnir að flest áhersluatriðin sem áður lentu á rauðu lenda á græna hlutanum þar sem vinnu við misferlisáhættumat sviða er lokið hjá flestum fagsviðum.

Innri endurskoðun og ráðgjöf (IER) hefur nú lokið við endurmat á misferlisáhættu hjá Reykjavíkurborg og birtir nýtt skorkort sem byggir á áhættumati 266 viðmiða innan fimm meginþátta innra eftirlits. Vinna við endurmatið var mun ítarlegri en við frummatið. Allir viðmiðunarpættirnir hafa verið þýddir, staðfærðir og áhættumetnir en skorkortið samanstendur af niðurstöðu matsins. Við mat á áhættu hefur IER notað ýmis viðmið; stefnur og reglur borgarinnar, leitað til sérfræðinga innan kjarna- og fagsviða um eftirlitsaðgerðir, litið til fjölmargra úttekta sem gerðar hafa verið, viðhorfskannanir og viðtöl við starfsfólk og borgarfulltrúa, auk þess sem niðurstaða áhættumats fór í jafningjarýni innan Innri endurskoðunar og ráðgjafar.

Heildstæð áhættustefna fyrir Reykjavíkurborg var gefin út í júní 2021 og ber skrifstofa áhættustýringar hjá fjármála- og áhættustýringarsviði ábyrgð á innleiðingu hennar. Í áhættulandslagi (e.risk profile) eru skilgreindar þær áhættur sem snúa að borginni og þær flokkaðar í þrjá meginflokka; stjórnun og stefnumótun, fjárhagsáhættu og rekstraráhættu, og er misferlisáhætta flokkuð undir síðastnefnda flokkinn.

Greining misferlisáhættu og stjórnun hennar er stöðugt ferli sem nauðsynlegt er að endurmeta með reglubundnum hætti, einkum varðandi nýja þjónustu, nýja starfshætti og stefnu.

Samhliða þessu minnisblaði er meðfylgjandi vinnuskýrsla í lengri útgáfu þar sem samantekt á mati viðmiða kemur fram ásamt trúnaðarmerktum viðaukum I-V þar sem niðurstöður mats hvers viðmiðs koma fram ásamt athugasemdum. Í viðauka VI eru niðurstöður viðhorfskönnunar borgarfulltrúa. Vinnuskýrslan í heild sinni verður afhent skrifstofu áhættustýringar til frekari meðferðar og úrvinnslu.

IER mun í kjölfarið undirbyggja áherslur borgarstjórnar varðandi misferlismál og í þeim úttektum þar sem könnuð er virkni eftirlitsaðgerða verður misferlis- og sviksemisáhætta ávörpuð, hér eftir sem hingað til.

Virðingarfyllst,

Hallur Símonarson

innri endurskoðandi Reykjavíkurborgar

Samrit:

Mannréttinda-, nýsköpunar- og lýðræðisráð

Hjálagt:

1. Skorkort misferlisáhættu 2021
2. Vinnuskýrsla október 2021: Misferlisáhætta hjá Reykjavíkurborg ásamt trúnaðarmerktum viðaukum I-V

Skorkort misferlisáhættu

Samantekt miðað við helstu áhersluatriði 2021

Áhersluatriði		Niðurstaða	Fjöldi viðmiða
Stjórn og yfirstjórn	Skuldbinding æðstu stjórnenda um misferlisáhættustjórnun		8
	Stuðningur við misferlisáhættustjórnun		14
	Mótun og innleiðing stefnu í misferlisáhættustjórnun		5
	Skilgreina hlutverk og ábyrgð stjórnenda í misferlisstjórnun innan stjórnskipulags borgarinnar		5
	Skrásetning misferlisáhættustjórnunar		6
	Samskipti um misferlisáhættustjórnun á öllum stigum starfseminnar		12
Misferlisáhættumat	Þátttaka stjórnenda á viðeigandi stjórnunarstigi		7
	Innifelur starfsstöðvar, deildir, rekstrareiningar, verkferla og starfshætti		3
	Greining á innri og utanaðkomandi þáttum		2
	Misferli af ýmsu tagi		14
	Sérstök athygli gagnvart sniðgöngu stjórnenda á verklagi og eftirlitsþáttum		2
	Mat á líkindum og áhrifum á að tiltekin áhætta raungerist		5
	Mat á starfsfólki eða deildum felur í sér allar hliðar svikapríðmingsins (þrýstingur, hvati, tækifæri)		7
	Greining á núverandi misferliseftirliti og mat lagt á skilvirgni þess		4
	Ákvörðun um viðbrögð við áhættu		3
	Notkun gagnagreiningar og tækni fyrir misferlisáhættumat og viðbrögð		3
	Reglulegt endurmat og mat á breytingum á misferlisáhættu.		7
	Skrásetning áhættumats		1
Misferliseftirlitsaðgerðir	Förvarnar og uppgötvunaraðgerðir til að fyrirbyggja misferli		5
	Samræming við misferlisáhættumat		4
	Sérstaða starfseminnar og viðeigandi verkferlar		1
	Mismunandi eftirlitsaðgerðir á mismunandi stigum starfseminnar		3
	Samhæfing eftirlitsaðgerða vegna misferlisáhættu		53
	Sniðganga stjórnenda framhjá eftirlitsaðgerðum		3
	Notkun fyrirbyggjandi gagnagreininga aðferða		3
	Eftirlitsaðgerðir eru bæði innbyggðar í stefnu, verkferlum og verklagsreglum		8
Rannsókn og aðgerðir	Framkvæmd misferlisrannsóknar og viðbragðsferli		28
	Framkvæmd rannsóknar		8
	Upplýsingagjöf um rannsóknarmiðurstöður		7
	Gripid til rétttra aðgerða		8
	Mat á framkvæmd rannsóknar		2
Stjórnendaryni	Viðvarandi og sértækt mat		10
	Umfang og tíðni endurmats		2
	Viðeigandi viðmið og mælikvarðar		4
	Þekkt svikaskemu og ný misferlismál		3
Endurmat, samskipti og úrbætur á annmörkum		7	